

- создают программы обмена опытом с ведущими мировыми школами и университетами; проводит курсы повышения квалификации для преподавателей с изучением современных педагогических технологий в области танца.

Все выше представленные рекомендации будут способствовать усовершенствованию процесса обучения танцам, помогут сделать его более актуальным и соответствующим современным требованиям, а также развивают у студентов творческое мышление, осознанность движений и способность к импровизации.

Список использованной литературы:

1. Machon, J. Immersive Theatres: Intimacy and Immediacy in Contemporary Performance. 2013.
2. Naharin, O. Gaga: A Language of Movement. 2017.
3. Lepecki, A. Singularities: Dance in the Age of Performance. 2016.
4. Иванов, П.А. Иммерсивные технологии в хореографии. Москва: Наука, 2020.
5. Смирнова, Е.В. Экспериментальные методы в преподавании танцевального искусства. Санкт-Петербург: Искусство, 2019.
6. Петрова, Н.Г. Сторителлинг в современном танце. Казань: Казанский федеральный университет, 2021.
7. Abraykulova N.E. World scientific research journal. Volume-33_Issue-1 2024-yil, noyabr. B.102-107
8. Abraykulova N.E. Oriental Art and Culture. Scientific-Methodical Journal. 2023 y.B.404-406.
9. Фазлиева З.К. Oriental Art and Culture. Scientific-Methodical Journal. 2023 yil Oktyabr.B. 486-490.
10. Ostanina O.A. Oriental Art and Culture. Scientific-Methodical Journal. 2023 yil Oktyabr. B. 427-431.

10. RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA O‘ZBEK MUMTOZ RAQS SAN’ATINI RIVOJLANTIRISH YO‘LLARI

Fazliyeva Zebo Kamarbekovna

O‘zbekiston davlat san’at va madaniyat instituti

“Sahna harakati va jismoniy madaniyat” kafedrası dotsenti

Anotatsiya: Mazkur maqolada raqamli texnologiyalarni mumtoz raqs san’atiga tatbiq etishning ahamiyati va uning rivojlanishiga ta’siri tahlil qilinadi. Zamonaviy innovatsion yondashuvlar, jumladan, onlayn ta’lim platformalari, sun’iy intellekt, virtual va kengaytirilgan reallik texnologiyalarining raqs o’qitish jarayoniga integratsiyasi o’rganiladi. Shuningdek, mumtoz raqs harakatlarini tahlil qilish va takomillashtirish uchun 3D texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari ko‘rib chiqiladi. Maqolada o’qitish usullarini yanada samarali qilish, raqs san’atini saqlash va ommalashtirish bo‘yicha taklif va tavsiyalar ilgari suriladi.

Kalit so‘zlar: Innovatsion texnologiya, o‘zbek mumtoz raqs, innovatsion yondashuv.

ПУТИ РАЗВИТИЯ ИСКУССТВА УЗБЕКСКОГО КЛАССИЧЕСКОГО ТАНЦА С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Фазлиева Зебо Камарбековна

Государственный институт искусства и культуры Узбекистана, доцент
кафедры «Сценическое движение и физическая культура»

Аннотация: В данной статье анализируется важность применения цифровых технологий в искусстве классического танца и их влияние на его развитие. Изучаются современные инновационные подходы, в том числе онлайн-образовательные платформы, интеграция искусственного интеллекта, технологий виртуальной и дополненной реальности в процесс обучения танцам. Также рассматриваются возможности использования 3D-технологий для анализа и совершенствования движений классического танца. В статье представлены предложения и рекомендации по повышению эффективности методов обучения, сохранению и популяризации танцевального искусства.

Ключевые слова: Инновационные технологии, узбекский классический танец, инновационный подход.

WAYS OF DEVELOPING THE ART OF UZBEK CLASSICAL DANCE USING DIGITAL TECHNOLOGIES

Fazlieva Zebo Kamarbekovna

State Institute of Art and Culture of Uzbekistan Associate Professor of the
Department of Stage Movement and Physical Education

Abstract: This article analyzes the importance of using digital technologies in the art of classical dance and their impact on its development. Modern innovative approaches are studied, including online educational platforms, the integration of artificial intelligence, virtual and augmented reality technologies in the process of teaching dance. The possibilities of using 3D technologies to analyze and improve classical dance movements are also considered. The article presents proposals and recommendations for improving the effectiveness of teaching methods, preserving and popularizing the art of dance.

Keywords: Innovative technologies, uzbek classical dance, innovative approach.

Mumtoz raqs – bu an’anaviy va klassik raqs turi bo‘lib, u ma’lum bir xalqning madaniy merosi, urf-odatlari va estetik qadriyatlarini aks ettiradi. Mumtoz raqslar asosan an’anaviy uslublarga asoslangan bo‘lib, o‘ziga xos harakatlar, kiyim-kechak va musiqiy hamrohligi bilan ajralib turadi.

Mumtoz raqsning asosiy xususiyatlari:

An’anaviylik – Ushbu raqs turi avlodlardan avlodga o‘tib kelgan qadimiy harakat va uslublarni o‘z ichiga oladi.

Estetik nafislik – Har bir harakat muayyan ma’no kasb etadi va nafislikka asoslanadi.

Musiqiy hamohanglik – Raqs odatda mumtoz musiqa yoki xalq kuylariga mos ravishda ijro etiladi.

O‘zbek mumtoz raqsi milliy madaniyatimizning muhim qismlaridan biri bo‘lib, o‘ziga xos harakatlari, nafisligi va ma’naviy ifodasi bilan ajralib turadi. Zamonaviy raqamli texnologiyalar ushbu san’at turini yanada rivojlantirish, targ‘ib qilish va kelajak avlodga yetkazish uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Ushbu maqolada raqamli texnologiyalar yordamida O‘zbek mumtoz raqs san’atini rivojlantirishning asosiy yo‘llari ko‘rib chiqiladi.

1. Raqs san'atini raqamlashtirish va saqlab qolish O'zbek mumtoz raqsining boy merosini asrab-avaylash va keyingi avlodlarga yetkazish uchun uni raqamlashtirish muhim ahamiyatga ega. Bunda quyidagi usullar qo'llanilishi mumkin:

- Raqs arxivlarini yaratish: Milliy raqs ustalarining ijrolarini videoga tushirib, yuqori sifatli formatda saqlash.

- Virtual reallik (VR) va 3D texnologiyalar: Raqs harakatlarini raqamli formatda modellashtirish va interaktiv trening dasturlarini yaratish.

2. O'zbek mumtoz raqsini onlayn platformalar orqali targ'ib qilish Bugungi kunda internet va ijtimoiy tarmoqlar san'atni keng auditoriyaga yetkazish imkonini bermoqda. Shuning uchun quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish maqsadga muvofiq:

- YouTube, Instagram va TikTok platformalarida maxsus kanallar ochish va raqs san'atini namoyish qilish.

- Onlayn kurslar va vebinarlar tashkil etish orqali raqsga qiziquvchilarga bilim berish.

- Mobil ilovalar ishlab chiqish orqali foydalanuvchilarga raqs harakatlarini bosqichma-bosqich o'rgatish.

3. Sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalar yordamida innovatsiyalar Zamonaviy texnologiyalar raqs san'atini yangi bosqichga olib chiqishda muhim rol o'ynaydi. Masalan:

- Sun'iy intellekt yordamida raqs harakatlarini tahlil qilish va xatolarni aniqlash.

- Raqs harakatlarini avtomatlashtirilgan tizimlar yordamida tahlil qilish va texnika bo'yicha tavsiyalar berish.

- Interaktiv raqs mashg'ulotlarini yaratish, bunda o'quvchilar sun'iy intellekt asosidagi trener bilan mashq qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

4. Xalqaro miqyosda targ'ib qilish va madaniy aloqalarni kengaytirish O'zbek mumtoz raqsi xalqaro sahnaga chiqish uchun quyidagi texnologik imkoniyatlardan foydalanish mumkin:

- Xalqaro onlayn festivallar tashkil etish va raqs ustalarini jalb qilish.

- Chet tillarida interaktiv video darsliklar yaratish, bu orqali chet ellik san'atsevarlarning O'zbek mumtoz raqsiga bo'lgan qiziqishini oshirish.

- NFT va blokcheyn texnologiyalaridan foydalanish orqali raqs ijrosini mualliflik huquqlarini himoya qilish.

Bu yo'llar yordamida o'zbek mumtoz raqs san'ati global miqyosda keng targ'ib qilinib, yangi avlodga yetkazilishi mumkin.

Raqamli texnologiyalar o'zbek mumtoz raqs san'atini rivojlantirish, uni ommalashtirish va yangi avlodga yetkazishda katta imkoniyatlar yaratmoqda. Arxivlashtirish, onlayn ta'lim, sun'iy intellekt va xalqaro targ'ibot orqali biz ushbu bebaho madaniy merosni kelajak avlodlarga yetkazishimiz mumkin. Shunday ekan, texnologiyalardan samarali foydalanib, milliy san'atimizni dunyo sahnasida kengroq targ'ib qilishimiz zarur. Mumtoz raqs nafaqat san'atning go'zal ifodasi, balki xalqning tarixi va madaniyatini aks ettiruvchi boy meros hisoblanadi. Mumtoz raqs san'ati xalqning madaniy merosi va milliy an'analarining ajralmas qismidir. Ushbu san'at turi asrlar davomida shakllanib, har bir xalqning o'ziga xos madaniyati va tarixi bilan chambarchas bog'langan. Zamonaviy texnologiyalar va innovatsion yondashuvlar yordamida mumtoz raqs san'atini rivojlantirish va keng targ'ib qilishning yangi imkoniyatlari paydo bo'lmoqda. Mumtoz raqs san'ati xalqning madaniy merosi va estetik tarbiyasida muhim o'rin tutadi. Raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga tatbiq etish bu san'atning rivojlanishiga yangi imkoniyatlar yaratib, uni o'rganish va targ'ib qilishda muhim ahamiyat kasb etadi.

O'zbek mumtoz raqs san'atini rivojlantirish va uni kelgusi avlodlarga yetkazish bugungi kunning muhim vazifalaridan biridir. Innovatsion texnologiyalar, zamonaviy ta'lim usullari va xalqaro hamkorlik orqali ushbu san'atni yanada rivojlantirish mumkin. Shunday ekan, mumtoz raqsni keng targ'ib qilish va yosh avlod orasida qiziqishni oshirish maqsadida tizimli ishlarni amalga oshirish zarur.

Mumtoz raqs san'atini rivojlantirishda raqamli texnologiyalar muhim rol o'ynaydi. Zamonaviy innovatsion yondashuvlar yordamida nafaqat ushbu san'atni saqlab qolish, balki uni yangi avlodga yetkazish va ommalashtirish mumkin. Shu

sababli, mumtoz raqs ta'limida raqamli texnologiyalarni keng joriy etish dolzarb masalalardan biridir.

Umuman olganda, raqamli texnologiyalar milliy raqs san'atini yangi bosqichga olib chiqish imkoniyatiga ega, ammo bu jarayon an'anaviy meros bilan uyg'unlashtirilgan holda olib borilishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning madaniyat va san'atni rivojlantirishga oid qaror va farmonlari.
2. G. Karimova, (2020). O'zbek raqsi tarixi va uning rivojlanish bosqichlari. Toshkent: San'at nashriyoti.
3. N. Xudoyberganov, (2019). Raqs san'ati va uning zamonaviy talqini. O'zbekiston san'at akademiyasi.
4. I. Bobomurodov, (2021). Raqamli texnologiyalar va milliy san'atning integratsiyasi. Toshkent: Fan va texnologiya.
5. Abraykulova N.E. World scientific research journal. Volume-33_Issue-1 2024-yil, noyabr. B.102-107
6. Abraykulova N.E. Oriental Art and Culture. Scientific-Methodical Journal. 2023 y. B.404-406.
7. Zokirova S.M. Pedagogical International research journal. 2023 yil aprel B. 35-39.
8. Ostanina O.A. Oriental Art and Culture. Scientific-Methodical Journal. 2023 yil Oktyabr. B. 427-431.

11. ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ ЗНАНИЙ СТУДЕНТОВ ТЕАТРАЛЬНОГО И КИНОИСКУССТВА ЧЕРЕЗ ВНЕДРЕНИЕ ЦИФРОВЫХ И ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Дилшод Арсенович Исмаилов

И.о. доцента кафедры “Сценическое движение и физическая культура” Государственный институт искусств и культуры Узбекистана.